

SKCH reaguje na návrhy úprav reformy financovania sociálnych služieb

11.9.2026 - Filip Macák | Slovenská katolícka charita

Po mesiacoch upozorňovania na riziká pripravovanej reformy financovania sociálnych služieb pokračuje Slovenská katolícka charita v odbornom dialógu s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Na pracovnom stretnutí 2. septembra 2026 ministerstvo predstavilo zástupcom sektora a neziskových organizácií návrhy úprav reformy financovania sociálnych služieb. Slovenská katolícka charita sa na stretnutí zúčastnila a následne podrobne vyhodnotila predstavené návrhy aj zápis z rokovania.

Dňa 10. septembra 2026 SKCH odoslala Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR svoje stanovisko k navrhovaným úpravám.

Charita pozitívne vníma, že ministerstvo reaguje na problémy, na ktoré dlhodobo upozorňuje sektor, a navrhuje pre rok 2027 zachovať pre ambulantné sociálne služby prechodný mechanizmus financovania.

Zároveň však SKCH upozorňuje, že prechodné opatrenia na rok 2027 nemožno zamieňať za definitívne vyriešenie systémových otázok. Viaceré riziká podľa nej zostávajú otvorené, najmä s výhľadom na obdobie od roku 2028.

Stanovisko sa venuje siedmim oblastiam: valorizácii PPO, prechodnému preddavku, vyrovnávaciemu finančnému príspevku v roku 2027, financovaniu neprítomnosti a rezervovanej kapacity, príplatku k PPO a príjmovej podmienke, valorizačnému sklzu a priamej výplate PPO poskytovateľovi.

Slovenská katolícka charita je pripravená pokračovať v odbornom dialógu s ministerstvom a podieľať sa na hľadaní riešení, ktoré zabezpečia finančne udržateľné, dostupné a kvalitné sociálne služby pre ľudí, ktorí ich potrebujú.

Stanovisko Slovenskej katolíckej charity v plnom znení

Návrhy úprav reformy

Vážená pani generálna riaditeľka,

po oboznámení sa s návrhmi MPSVR SR a so zápisom z pracovného stretnutia zo dňa 2. 9. 2026 si Slovenská katolícka charita dovoľuje predložiť svoje stanovisko k prezentovaným návrhom, najmä z pohľadu rizík, na ktoré dlhodobo upozorňujeme v súvislosti s reformou financovania sociálnych služieb.

Slovenská katolícka charita pozitívne vníma, že ministerstvo reaguje na identifikované problémy a navrhuje pre rok 2027 pre ambulantné sociálne služby zachovať prechodný mechanizmus financovania. Takéto opatrenia môžu významne prispieť k stabilizácii systému pri jeho nábehu a znížiť riziko negatívnych dopadov reformy na prijímateľov a poskytovateľov v prechodnom roku 2027.

Zároveň však považujeme za potrebné dôsledne rozlišovať medzi tým, **ktoré problémy navrhované opatrenia reálne riešia v roku 2027, a tým, ktoré systémové riziká zostávajú nevyriešené do ďalšieho obdobia, najmä od roku 2028.**

Aj zo samotného zápisu z pracovného stretnutia vyplýva, že otázka financovania prirodzených absencií a dostupnosti príplatku k PPO nebude systémovo vyriešená a niektoré riziká sa môžu naplno prejaviť až po skončení prechodného obdobia.

Navrhované opatrenia preto vnímame predovšetkým ako **prechodný stabilizačný mechanizmus na rok 2027**, nie ako definitívne vyriešenie všetkých systémových otázok financovania ambulantných sociálnych služieb.

1. Valorizácia PPO

Za zásadné považujeme vyjasniť, či sa navrhuje valorizácia **celého systému PPO, alebo iba jeho časti určenej na neformálnu starostlivosť.**

Ak by došlo iba k zvýšeniu časti PPO určenej na neformálnu starostlivosť bez zodpovedajúcej úpravy celkovej sumy PPO a časti určenej na formálnu starostlivosť, mohlo by to mať pre poskytovateľov ambulantných sociálnych služieb nežiaduci dopad.

Z pohľadu SKCH však nejde iba o otázku výšky jednotlivých častí PPO. **Za dôležitý považujeme aj samotný cieľ nastavenia sociálnej politiky štátu - aby verejné prostriedky podporovali efektívnu kombináciu neformálnej starostlivosti rodiny a blízkych osôb s formálnou starostlivosťou poskytovanou sociálnymi službami.** Takéto nastavenie môže vytvárať podmienky na to, aby človek odkázaný na pomoc mohol čo najdlhšie zotrvať vo svojom prirodzenom prostredí a zároveň aby starostlivosť nebola prenášaná výlučne na rodinu.

Za rizikové preto považujeme nastavenie, ktoré by mohlo vytvoriť motiváciu riešiť odkázanosť predovšetkým prostredníctvom neformálnej starostlivosti bez dostatočnej možnosti jej doplnenia formálnou sociálnou službou. **Rodina môže byť spočiatku presvedčená, že starostlivosť zvládne vlastnými silami, avšak pri dlhodobej alebo narastajúcej miere odkázanosti sa môže ukázať, že bez podpory formálnej služby túto starostlivosť nedokáže udržať.**

Ak systém zároveň nevytvorí dostatočné podmienky na dostupnosť a financovanie ambulantných a terénnych sociálnych služieb, môže v konečnom dôsledku dôjsť k zlyhaniu neformálnej starostlivosti a k potrebe intenzívnejšej podpory vrátane pobytovej sociálnej služby. **Z krátkodobého pohľadu môže byť takýto model pre verejné financie vnímaný ako úsporný, z dlhodobého pohľadu však môže viesť k vyšším nákladom a zároveň k oslabeniu možnosti človeka zotrvať v komunite.**

Z pohľadu SKCH preto považujeme za dôležité, aby **neformálna a formálna starostlivosť neboli v systéme financovania vnímané ako konkurenčné alternatívy, ale ako vzájomne sa dopĺňajúce formy podpory podľa individuálnych potrieb človeka.** Efektívnosť verejných výdavkov by mala byť posudzovaná aj z hľadiska dlhodobého výsledku - teda či financovanie podporuje udržanie človeka v prirodzenom prostredí, predchádza preťaženiu rodiny a zároveň znižuje riziko potreby skoršej pobytovej starostlivosti.

Z tohto dôvodu považujeme za potrebné riešiť valorizáciu komplexne, teda:

- celkových súm PPO,
- časti určenej na formálnu starostlivosť,

- časti určenej na neformálnu starostlivosť,
- ako aj súm súvisiacich s príplatkom k PPO.

Rovnako považujeme za dôležité vyjasniť, či ide iba o jednorazovú úpravu pre rok 2027, alebo o **systémový valorizačný mechanizmus do budúcnosti**.

Za kľúčové považujeme najmä vytvorenie predvídateľného mechanizmu, ktorý bude schopný reagovať na rast nákladov a ekonomických parametrov, napríklad prostredníctvom väzby na rast minimálnej mzdy.

2. Prechodný preddavok

Preddavok pre prijímateľov, ktorí prechádzajú do nového systému na konci roka 2026, vnímame pozitívne. Môže pomôcť preklenúť obdobie medzi začiatkom reformy a priznaním nového príspevku.

Zároveň však zo zápisu vyplýva, že ide predovšetkým o riešenie situácie prijímateľov prechádzajúcich do systému v januári 2027.

Z pohľadu SKCH preto zostáva **otvorenou otázkou systémové riešenie predfinancovania pri nových prijímateľoch aj po roku 2027**.

Ak má reforma odstraňovať finančné bariéry pri zabezpečení potrebnej sociálnej služby, považujeme za potrebné, aby mechanizmus preddavku alebo iný účinný mechanizmus prekonania obdobia do priznania PPO bol **dostupný aj pre nových prijímateľov po roku 2027**.

Za dôležité považujeme zároveň vnímať preddavok aj z hľadiska **rovnosti prístupu k sociálnej službe**. Môže totiž vzniknúť situácia, keď budú dve osoby s porovnateľným stupňom odkázanosti a rovnakou príjmovou situáciou odkázané na rovnakú sociálnu službu, avšak jedna z nich bude mať v období do priznania PPO zabezpečený preddavok, zatiaľ čo druhá bude musieť náklady na službu určitý čas financovať z vlastných prostriedkov, prípadne si finančné prostriedky požičať.

Takéto nastavenie môže v praxi vytvárať rozdiel v dostupnosti sociálnej služby nie podľa potreby človeka a jeho stupňa odkázanosti, ale podľa toho, či má dostatočné vlastné finančné zdroje na preklopenie obdobia do priznania príspevku.

Z pohľadu SKCH preto nepovažujeme preddavok iba za nástroj na riešenie technického prechodného financovania. Jeho nastavenie má priamy vplyv na **reálnu dostupnosť sociálnej služby a na to, či bude mať človek možnosť službu využívať aj v období, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o jeho nároku na PPO**.

Za potrebné preto považujeme vyhodnotiť, či má byť preddavok viazaný iba na osoby prechádzajúce do nového systému v roku 2027, alebo či má byť vytvorený všeobecnejší mechanizmus, ktorý zabráni tomu, aby dočasný nedostatok finančných prostriedkov znemožnil alebo oddialil využívanie potrebnej sociálnej služby.

Takéto riešenie by zároveň mohlo znížiť riziko zadlžovania prijímateľov alebo ich rodín a obmedziť situácie, keď človek napriek reálnej potrebe sociálnej služby nebude schopný preklenúť obdobie do priznania PPO.

3. Vyrovnávací finančný príspevok v roku 2027

Vyrovnávací finančný príspevok považujeme za **jednu z kľúčových častí** navrhovaného prechodného mechanizmu.

Zo zápisu vyplýva, že poskytovatelia ambulantných sociálnych služieb budú v roku 2027 financovaní podľa podmienok účinných do 30. 12. 2026, pričom sa má upraviť spôsob zúčtovania a zohľadňovania príjmov z PPO na formálnu starostlivosť a úhrad prijímateľov.

Pred definitívnym posúdením návrhu preto považujeme za potrebné mať k dispozícii **konkrétne paragrafové znenie a modelové výpočty**.

Za dôležité považujeme najmä objasniť:

- či sumy 153 €, 305 €, 397 €, 549 € a 671 € predstavujú garantovanú výšku príspevku (po odpočítaní PPO, príplatku k PPO a preddavku PPO), alebo maximálny limit,
- akým spôsobom sa bude určovať konkrétna suma pre jednotlivého poskytovateľa a prijímateľa,
- či bude zabezpečené, aby pri porovnateľných podmienkach nedošlo v roku 2027 k nižšiemu financovaniu poskytovateľa oproti roku 2026,
- ako sa bude postupovať pri prijímateľoch bez nároku na príplatok k PPO, ktorí z formálnej časti PPO budú vedieť pokryť iba zlomok úhrady,
- ako sa bude riešiť súbeh formálnej a neformálnej starostlivosti,
- a akým spôsobom sa bude zohľadňovať neprítomnosť prijímateľa.

4. Financovanie neprítomnosti a rezervovanej kapacity

Za osobitne dôležité považujeme jednoznačné vyjasnenie financovania **prirodzených a objektívne odôvodnených neprítomností prijímateľov**.

Ak ministerstvo deklaruje, že v roku 2027 sa majú pri ambulantných sociálnych službách uplatňovať podmienky platné do 30. 12. 2026, považujeme za potrebné jednoznačne potvrdiť, či sa zachováva v roku 2027 aj doterajší mechanizmus financovania **rezervovanej kapacity počas neprítomnosti prijímateľa**.

Pre poskytovateľov ambulantných sociálnych služieb ide o zásadnú otázku finančnej udržateľnosti. Poskytovateľ musí mať kapacitu služby pripravenú a personálne zabezpečenú aj v situácii, keď prijímateľ z objektívnych dôvodov službu dočasne nevyužíva. Náklady poskytovateľa pritom v takomto prípade spravidla nezanikajú – naďalej je potrebné zabezpečiť priestory, personál a kapacitu služby pre konkrétného prijímateľa.

Zároveň považujeme za potrebné **jednoznačne upraviť spôsob financovania neprítomnosti prijímateľa v situácii, keď jeho neprítomnosť presiahne rozsah 80 hodín mesačne**, resp. keď v danom mesiaci nedosiahne 80 odchodených hodín. Z návrhu by malo byť zrejmé, či sa v takomto prípade vyrovnávací príspevok poskytne v plnej výške, pomerne, alebo sa jeho výška bude určovať iným mechanizmom.

Za potrebné preto považujeme, aby právna úprava jasne stanovila **rozsah akceptovanej neprítomnosti, podmienky jej uznávania a spôsob výpočtu vyrovnávacieho finančného príspevku**, aby poskytovateľ vopred vedel, v akom rozsahu má financovanie rezervovanej kapacity garantované.

Takéto pravidlo je nevyhnutné nielen z hľadiska finančnej stability poskytovateľov, ale aj z hľadiska zachovania dostupnosti služby pre prijímateľa. Ak poskytovateľ nemá istotu financovania rezervovanej kapacity, môže byť motivovaný kapacitu pri dlhšej neprítomnosti uvoľniť, čo môže následne sťažiť návrat prijímateľa do služby.

5. Príplatok k PPO a príjmová podmienka

Za otvorenú považujeme aj otázku prijímateľov, ktorí budú využívať formálnu aj neformálnu starostlivosť, ale **nesplnia podmienky na priznanie príplatku k PPO**, napríklad z dôvodu príjmovej podmienky.

Ak má byť v roku 2027 prostredníctvom vyrovnávacieho finančného príspevku zabezpečená dostupnosť ambulantnej sociálnej služby aj pre túto skupinu prijímateľov, musí byť tento mechanizmus jednoznačne premietnutý do právnej úpravy.

V praxi môže dôjsť k situácii, keď prijímateľ v súbehu formálnej a neformálnej starostlivosti nebude mať nárok na príplatok k PPO a bude **musieť doplatiť z vlastných zdrojov celú sumu úhrady nad rámec PPO určeného na formálnu starostlivosť**, v sumách aj niekoľko sto eur. V tejto súvislosti je preto potrebné objasniť, **či bude existovať mechanizmus prepojenia vyrovnávacieho príspevku pre poskytovateľov s povinnosťou prijímateľa uhradiť celú úhradu**.

Ak ide o osobitný prechodný režim oproti štandardnému nastaveniu PPO a príplatku k PPO, jeho právny základ by mal byť **jednoznačne zakotvený v zákone a príslušných prechodných ustanoveniach**.

Je to dôležité nielen z hľadiska právnej istoty poskytovateľov, ale predovšetkým z hľadiska predvídateľnosti systému pre ľudí odkázaných na sociálnu službu.

6. Valorizačný sklz

Ďalšou otázkou, ktorú považujeme za potrebné riešiť, je **valorizačný sklz**.

Ak sa výška príspevkov pre rok 2027 bude odvíjať od historických ekonomických údajov, systém môže už pri svojom nastavení zaostávať za aktuálnym rastom nákladov.

Preto považujeme za dôležité, aby sa pri definitívnom nastavení parametrov na rok 2027 zohľadňovali aktuálne a oficiálne známe ekonomické ukazovatele.

Z dlhodobého hľadiska však SKCH považuje za potrebné vytvoriť **automatický a predvídateľný valorizačný mechanizmus**, ktorý zabráni opakovaniu rovnakého problému v ďalších rokoch.

7. Priama výplata PPO poskytovateľovi

Návrh priamej výplaty časti PPO poskytovateľovi považujeme za **pozitívny krok**.

Pri správnom nastavení môže tento mechanizmus znížiť administratívnu a finančnú záťaž prijímateľa a zároveň významne prispieť k riešeniu problému predfinancovania sociálnej služby.

Aj v tomto prípade však považujeme za potrebné jednoznačne upraviť vzťah medzi priamou výplatou PPO poskytovateľovi a prechodným preddavkom, aby bolo zrejmé, **v ktorých situáciách sa jednotlivé mechanizmy uplatňujú a ako sa budú vzájomne zúčtovávať**.

Záver

Slovenská katolícka charita oceňuje snahu ministerstva reagovať na riziká identifikované pri príprave reformy a hľadať riešenia, ktoré umožnia stabilizovať financovanie ambulantných sociálnych služieb v roku 2027.

Zároveň však považujeme za dôležité, aby sa pri ďalšej komunikácii **neoznačovali prechodné opatrenia za definitívne vyriešenie systémových rizík reformy.**

Presnejšie by podľa nášho názoru bolo konštatovať, že navrhované opatrenia môžu **významne stabilizovať financovanie ambulantných sociálnych služieb v roku 2027**, pričom viaceré systémové otázky zostávajú otvorené a bude potrebné ich riešiť v ďalšom období.

Za nevyhnutné preto považujeme pred ďalšou odbornou diskusiou získať najmä:

1. konkrétne paragrafové znenie navrhovanej novely zákona č. 448/2008 Z. z. a zákona č. 406/2025 Z. z.,
2. presné znenie prechodných ustanovení pre rok 2027,
3. modelové výpočty financovania pre rôzne situácie prijímateľov,
4. jasné pravidlá financovania neprítomnosti a rezervovanej kapacity,
5. potvrdenie, že vyrovnávací finančný príspevok nebude pri porovnateľných podmienkach viesť k nižšiemu financovaniu poskytovateľa oproti roku 2026,
6. a systémové riešenie valorizácie a preddavkov aj pre obdobie po roku 2027.

SKCH je pripravená naďalej viesť s ministerstvom vecný odborný dialóg a podieľať sa na hľadaní riešení, ktoré zabezpečia finančne udržateľné, dostupné a kvalitné sociálne služby pre ľudí, ktorí ich potrebujú.

S pozdravom

Filip Macák
Riaditeľ

<https://www.charita.sk/skch-reaguje-na-navrh-y-uprav-reformy-financovania-socialnych-sluzieb>